

Вирішення цих проблем потребує змін основоположних принципів у регіональній політиці держави, що потребує значного розширення повноважень регіонів з відповідним фінансуванням та оптимізації процесів управління ОМС всіх рівнів. З метою підвищення спроможності ОМС здійснювати управління суспільними справами, що належать до їхньої компетенції, Урядом України ініційовано проведення конституційних реформ, що мають стати основою для проведення інших, не менш важливих реформ в державі. У рамках цих реформ передбачається проведення системної реформи місцевого самоврядування.

Наразі впроваджуються реформи та напрацьовуються зміни у законодавстві, створюються нові механізми розподілу повноважень між всіма рівнями місцевого самоврядування (громада, район, область), фінансового забезпечення (розподілу податкових надходжень), відпрацьовуються механізми підготовки місцевих громад до ефективного виконання нового кола повноважень тощо.

Отже, серед проблем реформування ОМС є фінансова децентралізація, що покликана вирішити проблему слабкої економічної бази і обмежених фінансових ресурсів для реалізації проектів з організації заходів ЦЗ спроможних територіальних громад, що надасть їм можливість ефективно вирішувати проблему ліквідації НС та мінімізації негативних наслідків від них як найбільш актуальне і важливе завдання ОМС.

Проведення реформи місцевого самоврядування надасть можливість оптимізувати процеси управління у сфері ЦЗ на регіональному та місцевому рівнях, забезпечить можливість ОМС самостійно, без зайвих адміністративних перепон швидко та ефективно вирішувати нагальні питання місцевого значення у вказаній сфері, бути підконтрольними і підзвітними перед територіальними громадами.

Вважаємо, що децентралізація влади в Україні та надання більш широких повноважень і ресурсів ОМС значно підвищить якість реалізації державної політики у сфері ЦЗ, запобігання та ліквідації наслідків НС, функціонування аварійно-рятувальних служб на місцевому рівні, а також дозволить створити дієві механізми управління місцевим ланками єдиної державної системи цивільного захисту України щодо забезпечення надійного захисту населення і територій від наслідків НС.

Цитована література

1. Аналітичний огляд стану техногенної та природної безпеки в Україні за 2016 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dsns.gov.ua>.
2. Чисельність наявного населення України на 1 січня 2016 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://database.ukrcensus.gov.ua/Pxweb2007/ukr/publ_new1/2016/zb_nas_15.pdf.
3. Приходько Р. В. Організаційно-правовий механізм регулювання сфери захисту населення і територій від наслідків надзвичайних ситуацій / Р.В. Приходько // Теорія та практика державного управління: зб. наук. пр. – Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ “Магістр”. – 2011. – Вип. 3 (34). – № 2 (22).

4. Європейська хартія місцевого самоврядування (укр./рос) Страсбург, 15 жовтня 1985 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>.

5. Геопортал адміністративно-територіального устрою України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://atu.minregion.gov.ua/>.

6. Концепція реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://civil-rada.in.ua>.

7. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403^1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

8. Труш О.О. Системи підтримки прийняття рішень органами державного управління в умовах надзвичайних ситуацій (інцидентів) / О.О. Труш, А.О. Кошкін // Теорія та практика державного управління: зб. наук. пр. – Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ “Магістр”. – 2013. – Вип. 4 (43). – С. 256-262.

9. Інформаційні матеріали щодо функціонування Державної служби України з надзвичайних ситуацій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dsns.gov.ua>.

Овсяннікова Я.О.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЩОДО ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ НАДАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ФАХІВЦЯМ ДСНС УКРАЇНИ, ЯКІ ВИКОНУВАЛИ ЗАВДАННЯ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ В ЗОНІ ЛОКАЛЬНОГО ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ

Фахівці екстремального профілю діяльності, які виконували свої професійні завдання в зоні ведення бойових дій, вже ніколи не будуть тими людьми, якими були колись. Адже людина, що потрапила до зони локального збройного конфлікту, змінює свої пріоритети і моделі поведінки швидко і кардинально, а їх зворотня заміна може розтягнутися на довгі роки.

На основі проведених досліджень, ми можемо стверджувати, що фахівці аварійно-рятувальної служби ДСНС України підверглися впливу стрес-факторів перебування в зоні бойових дій, які вплинули так чи інакше на їх психічний стан.

Після повернення з зони проведення АТО у фахівців аварійно-рятувальної служби ДСНС України відмічаються зміни у їхньому стані та поведінці, як з близькими людьми так із колегами. Після виконання службових обов'язків в зоні локального збройного конфлікту на Сході України рятувальники стали більш емоційно неврівноважені, мимовільні та поривчасті. Фахівці Служби порятунку стали відчувати себе більш раними, емоційно чутливими та емоційно незахищеними.

Значна кількість фахівців ДСНС України відмітили, що після повернення з зони бойових дій намагається оминати ситуації, де треба ділитися набутим досвідом.

Зазначимо, що у спеціалістів ДСНС України, незважаючи на їх

підвищену емоційність, після отриманого досвіду роботи в зоні АТО, проявляється якась відстороненість від загального емоційного фону інших. Рятувальники, після повернення з зони бойових дій на Сході України стали більш дратівливими, їх поріг емоційного збудження став значно нижчим, і вони стали більш бурхливо реагувати на конфліктні ситуації.

Незважаючи на емоційну нерівноваженість, нажаль, фахівці аварійно-рятувальних підрозділів не бажають ділитися своїми переживаннями з оточуючими, ховаючи їх під маскою спокою.

Окрім цього, у фахівців аварійно-рятувальних підрозділів ДСНС України, після повернення з зони локального військового конфлікту, помічаються зміни в рівні працездатності та стомлюваності.

Отримавши досвід виконання службових обов'язків в умовах локального збройного конфлікту у фахівців аварійно-рятувальної служби ДСНС України констатуються значні зміни в поглядах на життя та відношення до різних життєвих подій та ситуацій.

Зазначимо, що після виконання функціональних обов'язків з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації кожен фахівець ДСНС України потребує психологічної допомоги для відновлення своїх психічних ресурсів.

Розуміючи всю важливість відновлювального періоду для збереження психічного здоров'я фахівців екстремального профілю діяльності, на сьогоднішній час, фахівцями науково-дослідної лабораторії екстремальної та кризової психології науково-дослідного центру НУЦЗУ було розроблено та апробовано соціально-психологічні тренінги.

Так, *діагностичний тренінг*, в нашому випадку, є формою непрямого впливу на особистість, яка повністю або частково не усвідомлює наявність у себе проблем і їх глибину.

В ході тренінгу відбувається моделювання ситуацій і подолання цих загроз, які дозволяють: зрозуміти коло найбільш гострих проблем особистості; виявити актуальні стани і поведінкові маркери, які часто спостерігаються у рятувальника, піротехніка; встановити взаємозв'язок між особливостями прояву поведінкових маркерів і психічних станів з проблемними особистісними зонами; побачити і усвідомити найбільш складні проблемні ситуації, які вимагають додаткової психологічної інтервенції.

Соціально-психологічний тренінг: *"Вижити та врятувати"*. Особливістю розробленого соціально-психологічного тренінгу є те, що він не навчальний, як переважна більшість тренінгів, а призначений саме для відновлення психічного стану особистості.

Відновлювальний тренінг розроблений з урахуванням тих специфічних завдань, які вирішують фахівці екстремального профілю діяльності. Цей тренінг не зачіпає глибинних процесів особистості. Вплив на психічний стан фахівця відбувається дуже коректно, у вигляді спеціально розроблених вправ, рольових ігор, дискусій тощо.

Соціально-психологічний тренінг *"Крізь випробування до зростання"*. Цей тренінг був розроблений для фахівців Служби порятунку, які виконували свої професійні обов'язки в зоні локального військового конфлікту.

Направлений на оптимізацію використання внутрішніх ресурсів учасників АТО для подолання ними пережитого травматичного досвіду та успішної особистісної, професійної реадаптації.

Тренінг посттравматичного зростання сприяє фахівцям ДСНС України, що виконували службові завдання за призначенням в зоні локального військового конфлікту, переосмисленню тих сфер власного життя, на які вони раніше майже не звертали уваги. Також, у них відбувається актуалізація потреби до позитивних змін в найближчому майбутньому, чітке планування своєї діяльності на короткостроковий термін із врахуванням власних сил та можливостей. Тобто, іншими словами – у рятувальників починає відзначатися найбільш конструктивна та бажана лінія розвитку у психологічному стані особистості, яка пережила травматичну подію.

На сьогодні всі ці тренінги успішно використовуються психологами Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

Звичайно, досвід виконання фахівцями екстремального профілю діяльності завдань за призначенням в зоні локального військового конфлікту ще довго буде впливати на їх психічне та фізичне здоров'я. І тільки комплексний вплив з боку медиків, психологів та підтримки сім'ї допоможе фахівцям аварійно-рятувальної служби ДСНС України зняти гостроту переживань і адаптуватися до звичайного мирного життя.

Оксень В.М.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ ОРГАНІВ УПРАВЛІННЯ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ЗА ДОСВІДОМ РОБОТИ НМЦ ЦЗ ТА БЖД ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Дніпропетровська область першою в Україні схвалила Перспективний план формування спроможних територіальних громад Дніпропетровської області.

До реформи на території області було 348 рад, з них міських – 20, селищних – 40 та 288 сільських. Після реформи планується створення 69 об'єднаних громад, які схвалені обласною радою.

Із запланованих 69 об'єднаних територіальних громад (далі – ОТГ) станом на лютий 2017 року у Дніпропетровській області вже створено 34.

У 2017 році педагогічними працівниками Центру проведено функціональне навчання керівного складу та фахівців ОТГ, діяльність яких пов'язана з організацією та здійсненням заходів ЦЗ. Всього пройшли навчання 137 особи (100% від плану).

З них:

- керівники та фахівці органів місцевого самоврядування – 96 осіб;
- керівники (їх заступники) навчальних закладів громад – 41 особа.

Особлива увага під час навчання приділяється практичному відпрацюванню слухачами отриманих теоретичних знань під час проведення